

UREDBA (EU) br. 1293/2013 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 11. prosinca 2013.****o uspostavljanju Programa za okoliš i klimatske aktivnosti (LIFE) i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 614/2007****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

koji se odnosi na klimatske promjene na najmanje 20 % pomoću doprinosa iz različitih politika. Ova Uredba trebala bi doprinijeti ostvarivanju tog cilja.

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 192.,

- (3) Ti programi Unije za financiranje ne mogu pokriti sve posebne potrebe okolišnih i klimatskih aktivnosti. Potreban je poseban pristup za okoliš i za klimatske aktivnosti kako bi se riješila nejednaka uključenost tih ciljeva u prakse država članica, nejednaka i neodgovarajuća provedba zakonodavstva država članica te nedovoljno širenje informacija o ciljevima politika i njihovo promicanje. Primjereno omogućiti daljnje aktivnosti programa uređenim Uredbom (EZ) br. 614/2007 Europskog parlamenta i Vijeća⁽⁴⁾ te donijeti novu uredbu. Stoga bi ta Uredba trebala uspostaviti Program namjenskog financiranja za okoliš i klimatske aktivnosti (program LIFE). Radi postizanja značajnog utjecaja financiranja Unije, trebalo bi razviti bliske sinergije i kompletnost između Programa LIFE i drugih programa financiranja Unije.

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora⁽¹⁾,uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija⁽²⁾,

- (4) Okolišna dobra neravnomjerno su raspoređena unutar Unije, no njihove prednosti odnose se na Uniju u cjelini i utječu na sve. Zbog obveze Unije da očuva ta dobra potrebna je dosljedna primjena načela solidarnosti i podjele odgovornosti što zahtijeva da se neke okolišne i klimatske probleme Unije bolje rješava na regionalnoj ili lokalnoj razini. Od 1992., programi LIFE imali su ključnu ulogu u poboljšanju raspodjele solidarnosti i podjele odgovornosti u očuvanju zajedničkog okolišnog i klimatskog dobra Unije. Program LIFE trebao bi nastaviti u tom smjeru.

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom⁽³⁾,

budući da:

- (1) Okolišna i klimatska politika i zakonodavstvo Unije doveli su do znatnog poboljšanja stanja okoliša. Međutim i dalje su prisutni veliki okolišni i klimatski izazovi koji će, ako se njima ne pozabavimo, imati znatne posljedice za Uniju.
- (2) Bavljenje tim okolišnim i klimatskim izazovima trebalo bi se, s obzirom na njihov opseg i složenost, financirati poglavito iz glavnih programa Unije za financiranje. Komisija u svojoj Komunikaciji od 29. lipnja 2011. pod nazivom „Proračun za Europu 2020.“, u kojoj se prepoznaje izazov u vezi s klimatskim promjenama, navodi da namjerava povećati udio proračuna Unije

- (5) Uzimajući u obzir njegova obilježja i veličinu program LIFE ne može riješiti sve okolišne i klimatske probleme. Njegov bi cilj prije trebao biti da bude katalizator promjena u razvoju i provedbi politika pružajući i šireći rješenja i najbolju praksu za postizanje okolišnih i klimatskih ciljeva te promičući inovativne tehnologije za okoliš i suočavanje s klimatskim promjenama. U tom nastojanju, program LIFE trebao bi podržati provedbu Općeg akcijskog programa Unije za okoliš do 2020. „Živjeti dobro unutar granica našeg planeta“, ustanovljenog Odlukom Europskog parlamenta i Vijeća⁽⁵⁾ („Sedmi program djelovanja za okoliš“).

⁽¹⁾ SL C 191, 29.6.2012., str. 111.

⁽²⁾ SL C 277, 13.9.2012., str. 61.

⁽³⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 21. studenoga 2013. (još nije objavljeno u Službenom listu) i Odluka Vijeća od 5. prosinca 2013.

⁽⁴⁾ Uredba (EZ) br. 614/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. svibnja 2007. o uspostavljanju financijskog instrumenta za okoliš (LIFE+) (SL L 149, 9.6.2007., str. 1.).

⁽⁵⁾ Odluka Europskog parlamenta i Vijeća od 20. studenoga 2013. o Općem programu djelovanja Unije za okoliš do 2020. „Živjeti dobro unutar granica našeg planeta“

- (6) Ovom Uredbom utvrđuje se iznos financijske omotnice od 3 456,655 milijuna EUR u tekućim cijenama, što iznosi 0,318 % ukupnog iznosa odobrenih sredstava iz Uredbe Vijeća (EU, Euratom) br. 1311/2013 ⁽¹⁾ za čitavo razdoblje trajanja programa LIFE koji, u smislu točke 17. Međuinstitucionalnog sporazuma od 2. prosinca 2013. između Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije o proračunskoj disciplini, suradnji u pitanjima proračuna i dobrom financijskom upravljanju ⁽²⁾ čini prioritetni referentni iznos za Europski parlament i Vijeće u godišnjem proračunskom postupku.
- (7) U skladu sa zaključcima Europskog vijeća iz Luxembourg iz prosinca 1997. te Europskog vijeća iz Soluna iz lipnja 2003. zemlje kandidatkinje i zemlje Zapadnog Balkana koje su dio procesa stabilizacije i pridruživanja, kao i zemlje na koje se odnosi europska politika susjedskih odnosa, trebale bi moći sudjelovati u programima Unije u skladu s uvjetima utvrđenima u relevantnim bilateralnim ili multilateralnim sporazumima zaključenima s tim zemljama.
- (8) U skladu s Uredbom Vijeća 2001/822/EZ ⁽³⁾ (Odluka o prekomorskom udruženju), pojedinci iz prekomorskih zemalja ili područja (PZP) i, po potrebi, relevantna javna i/ili privatna tijela i institucije PZP-a mogu sudjelovati u programima Unije, u skladu s pravilima i ciljevima dotičnog programa, kao i s dogovorima koji se primjenjuju na državu članicu čiji je PZP dio.
- (9) Da bi ulaganja u okolišne i klimatske aktivnosti unutar Unije bila učinkovita, potrebno je neke aktivnosti provoditi izvan njezinih granica. Ta ulaganja ne mogu se uvijek financirati financijskim instrumentima za vanjsko djelovanje Unije. Intervencije u zemljama koje ne sudjeluju izravno u programu LIFE te sudjelovanje pravnih osoba iz tih zemalja u aktivnostima koje su financirane programom LIFE trebale bi biti moguće samo iznimno ako su zadovoljeni posebni uvjeti iz ove Uredbe.
- (10) Ova bi Uredba također trebala pružiti okvir za suradnju s relevantnim međunarodnim organizacijama i za pružanje potpore tim organizacijama kako bi se zadovoljile
- potrebe okolišne i klimatske politike koje nisu obuhvaćene opsegom financijskih instrumenata vanjskog djelovanja kao što su neke studije.
- (11) Okolišne i klimatske potrebe trebale bi biti sastavni dio politika i aktivnosti Unije. Program LIFE stoga bi trebao dopunjavati ostale programe Unije za financiranje uključujući Europski fond za regionalni razvoj ⁽⁴⁾, Europski socijalni fond ⁽⁵⁾, Kohezijski fond ⁽⁶⁾, Europski fond za jamstva u poljoprivredi ⁽⁷⁾ Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj ⁽⁸⁾, Europski fond za pomorstvo i ribarstvo te Obzor 2020 - Okvirni program za istraživanja i inovacije ⁽⁹⁾ Obzor 2020.

Komisija i države članice trebale bi takvu komplementarnost osigurati na svim razinama. Na razini Unije komplementarnost bi se trebala osigurati uspostavljanjem strukturne suradnje između programa LIFE i programa Unije za financiranje s podijeljenim upravljanjem u Zajedničkom strateškom okviru, osnovanom Uredbom Europskog parlamenta i Vijeća (EU) br. 1303/2013 ⁽¹⁰⁾. („Uredba o zajedničkim odredbama”) posebno radi promicanja financiranja aktivnosti kojima se dopunjuju integrirani projekti ili podupire upotreba rješenja, metoda i pristupa razvijenih unutar programa LIFE. Programom LIFE također bi trebalo poticati uzimanje u obzir rezultate istraživanja povezanih s okolišem i klimom te inovacija u okviru Obzora 2020. U sklopu toga trebaju biti mogućnosti sufinanciranja projekata s jasnim pozitivnim utjecajem na okoliš i klimu kako bi se osigurale sinergije između programa LIFE i Obzor 2020. Potrebna je koordinacija radi sprječavanja dvostrukog financiranja. Komisija poduzima mjere za izbjegavanje preklapanja i dodatnog administrativnog

⁽⁴⁾ Uredba (EU) br. 1301/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o Europskom fondu za regionalni razvoj i posebnim odredbama u odnosu na Ulaganje za cilj rasta i poslova i kojom se stavlja izvan snage Uredba (EZ) br. 1080/2006 (Vidi stranicu 289 ovog Službenog lista).

⁽⁵⁾ Uredba (EU) br. 1304/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o Europskom socijalnom fondu i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1081/2006 (Vidi stranicu 470 ovog Službenog lista).

⁽⁶⁾ Uredba (EU) br. 1300/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o osnivanju Kohezijskog fonda i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1084/2006 (Vidi stranicu 281 ovog Službenog lista).

⁽⁷⁾ Uredba Vijeća (EZ) br. 1290/2005 od 21. lipnja 2005. o financiranju zajedničke poljoprivredne politike (SL L 209, 11.8.2005. str. 1.).

⁽⁸⁾ Uredba (EZ) br. 1290/2005

⁽⁹⁾ Uredba (EU) br. 1291/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o osnivanju Obzora 2020., okvirnog programa za istraživanje i inovacije (2014-2020) (Vidi stranicu 104 ovog Službenog lista).

⁽¹⁰⁾ Uredba Europskog parlamenta i Vijeća (EU) br. 1303/2013 od 17. prosinca 2013. 2013 zajedničkim odredbama o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu, Europskom poljoprivrednom fondu za ruralni razvoj i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo te o općim odredbama o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu te Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i kojom se stavlja izvan snage Uredba (EZ) br. 1083/2006 (EZ) br. 1083/2006 (Vidi stranicu 320 ovog Službenog lista).

⁽¹⁾ Uredba Vijeća (EU, Euratom) br. 1311/2013 o 2. prosinca 2013. višegodišnjem financijskom okviru za razdoblje 2014. – 2020 (Vidi stranicu 884 ovog Službenog lista).

⁽²⁾ SL C 373, 20.12.2013., str. 1.

⁽³⁾ Odluka Vijeća 2001/822/EZ od 27. studenoga 2001. o pridruživanju prekomorskih zemalja i teritorija Europskoj zajednici („Odluka o prekomorskom pridruživanju”) (SL L 314, 30.11.2001., str. 1.).

tereta za korisnike projekta, do čega dolazi zbog obveza izvještavanja vezanih uz različite financijske instrumente. Kako bi se osigurala praktična izvedivost projekata integriranih u LIFE, potrebno je što ranije utvrditi moguće odredbe o suradnji. Države članice trebaju predvidjeti upućivanje na te odredbe kako bi osigurale da su tijekom osmišljavanja operativnih programa ili programa za ruralni razvoj prednosti integriranih projekata uzete u obzir.

(12) Ključni izazovi Unije i dalje su zaustavljanje i smanjenje gubitka bioraznolikosti te poboljšanje učinkovitosti korištenja resursa kao i bavljenje problemima u vezi s okolišem i zdravljem. Ti izazovi zahtijevaju povećane napore na razini Unije kako bi se iznašla rješenja i najbolja praksa koji pomažu u postizanju ciljeva Komunikacije Komisije od 3. ožujka 2010. naslovljene: „Europa 2020.: strategija za pametan, održiv i uključiv rast („strategija Europa 2020.“). Nadalje, za postizanje okolišnih ciljeva nužno je bolje upravljanje, posebno podizanjem svijesti i uključivanjem dionika. Stoga bi potprogram za okoliš trebao imati tri prioriteta područja djelovanja: okoliš i učinkovito korištenje resursa, priroda i bioraznolikost te okolišno upravljanje i informacije. Projekti koji se financiraju iz programa LIFE trebali bi moći doprinosti postizanju posebnih ciljeva iz više od jednog od tih prioriteta područja te uključiti u sudjelovanje više od jedne države članice.

(13) U Komunikaciji Komisije od 20. rujna 2011. pod nazivom Plan za Europu učinkovitih resursa predložene su ključne etape i djelovanja potrebni da bi se Unija našla na putu održivog rasta s učinkovitim korištenjem resursa. Stoga bi se prioriteta područjem „Okoliš i učinkovito korištenje resursa“ trebao podupirati javni i privatni sektor u učinkovitoj provedbi okolišne politike Unije, posebno iz okolišnih sektora obuhvaćenih Planom za Europu učinkovitih resursa olakšavanjem razvoja i dijeleženja novih rješenja i najbolje prakse. U tom bi kontekstu Komisija trebala osigurati dosljednost i izbjeći preklapanje s programom Obzor 2020.

(14) U Komunikaciji Komisije od 3. svibnja 2011. pod nazivom Naše životno osiguranje, naš prirodni kapital: strategija EU-a za bioraznolikost do 2020. („strategija Unije za bioraznolikost do 2020.“) postavljene su ciljevi

zaustavljanja i smanjenja gubitka bioraznolikosti. Ti ciljevi između ostalog uključuju potpunu provedbu Direktive Vijeća 92/43/EEZ⁽¹⁾ te Direktive 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća⁽²⁾ te održavanje i obnavljanje ekosustava i njihovih funkcija. Program LIFE trebao bi doprinijeti postizanju tih ciljeva. Stoga bi se prioriteta područjem „priroda i bioraznolikost“ trebalo usredotočiti na provedbu i upravljanje mrežom Natura 2000 koja je uspostavljena Direktivom Vijeća 92/43/EEZ, posebno kada je riječ o okviru prioriteta djelovanja pripremljenima na temelju članka 8. te Direktive, na razvoj i širenje najbolje prakse u vezi s bioraznolikošću te Direktivama 92/43/EEZ i 2009/147/EZ te na šire izazove u vezi s bioraznolikošću koji su prepoznati u strategiji Unije za bioraznolikost do 2020.

(15) Doprinosa programa LIFE godišnjim potrebama financiranja mreže Natura 2000 treba se razmatrati u kontekstu rashoda za bioraznolikost iz drugih fondova Unije. Posebna važnost treba se dati projektima integriranim u program LIFE, poput koordiniranog financijskog mehanizma za mrežu Natura 2000, uzimajući u obzir njihov potencijal za stvaranjem učinka poluge za dodatna sredstva te sposobnost iskorištavanja sredstava za područje prirode i bioraznolikosti unutar drugih fondova Unije.

(16) Šume imaju važnu ulogu za okoliš i klimu, na primjer u vezi s bioraznolikošću, vodom, tlom te ublažavanjem klimatskih promjena i prilagođavanjem istima. Šume i tlo pomažu u regulaciji klime upijanjem ugljikovog dioksida (CO₂) iz atmosfere i pohranjuju ogromne količine ugljika. Za poboljšanje te uloge potrebni su relevantni, kompatibilni podaci i informacije. Ta bi Uredba stoga također trebala predstavljati okvir podrške sinergiji aktivnostima na području okoliša i klime koje se odnose na šume i tlo uključujući praćenje tih aktivnosti. Ostala područja na kojima je moguća veća sinergija su pomanjkanje vode, suše i upravljanje rizicima od poplava.

(17) Radi optimizacije korištenja sredstava iz programa LIFE, trebaju se poticati sinergije između aktivnosti u okviru potprograma za okoliš, posebno za zaštitu bioraznolikosti, kao i ublažavanje posljedica klimatskih promjena te prilagodba istima u okviru potprograma za klimatske aktivnosti.

⁽¹⁾ Direktiva Vijeća 92/43/EEZ od 21. svibnja 1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje flore i faune (SL L 206, 22.7.1992., str. 7.).

⁽²⁾ Direktiva 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenog 2009. o zaštiti divljih ptica (SL L 20, 26.1.2010., str. 7.).

- (18) Komunikacija Komisije od 15. prosinca 2011. pod nazivom „Plan za pomak prema konkurentnoj ekonomiji s niskim razinama emisije ugljika 2050.” („Plan 2050.”) navodi da bi testiranja novih pristupa ublažavanju klimatskih promjena ostala ključna za pomak prema ekonomiji s niskim razinama emisije ugljika. Također je potrebno osigurati prilagodbu klimatskim promjenama kao međusektorskom prioritetu Unije. Nadalje, promicanje upravljanja i podizanje svijesti nužno je za postizanje konstruktivnih rezultata i osiguravanja uključenosti dionika. Stoga bi se potprogramom za klimatske aktivnosti trebali podupirati naponi koji doprinose trima prioritetnim područjima: ublažavanje klimatskih promjena, prilagodba klimatskim promjenama te upravljanje i informacije na području klime. Projekti koji se financiraju iz programa LIFE trebali bi moći doprinositi postizanju posebnih ciljeva iz više od jednog od tih prioritetnih područja te uključiti u sudjelovanje više od jedne države članice.
- (19) Prioritetnim područjem „Ublažavanje klimatskih promjena” trebalo bi doprinijeti razvoju i provedbi politika i zakonodavstva Unije iz područja klimatskih promjena, posebno u vezi s praćenjem stakleničkih plinova i izvještavanju o njima, politikama koje se odnose na upotrebu zemljišta, promjenu upotrebe zemljišta i šumarstvo, očuvanje prirodnih spremnika ugljika, u vezi sa sustavom trgovanja kvotama emisije stakleničkih plinova, pokušajima država članica da smanje emisije stakleničkih plinova, hvatanjem i skladištenjem ugljikovog dioksida, obnovljivom energijom, energetskom učinkovitošću, prometom i gorivima, zaštitom ozonskog sloja i fluoriniranim plinovima. Smatra se da je izrada projekata infrastrukture za hvatanje i skladištenje ugljika izvan područja programa LIFE te, stoga, ne treba primiti potporu.
- (20) U Europi i diljem svijeta već se mogu vidjeti prve posljedice klimatskih promjena kao što su ekstremni vremenski uvjeti koji uzrokuju poplave i suše te rast temperature i razine mora. Prioritetnim područjem „Prilagodba klimatskim promjenama” stoga bi trebalo pomoći stanovništvu, gospodarskim sektorima i regijama tim učincima kako bi se posebnim mjerama i strategijama za prilagodbu osigurala otpornija Unija. Mjere na tom području trebaju dopunjavati mjere koje se mogu financirati prema financijskom instrumentu za civilnu zaštitu ustanovljenim Odlukom br. 1313/2013/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾. Smatra se da je izrada velikih projekata infrastrukture izvan područja programa LIFE te, stoga, neće primiti potporu.
- (21) Cjelovita provedba okolišnih i klimatskih politika i zakonodavstva neodvojivo je povezana s postizanjem boljeg upravljanja, jačom uključenosti dionika i širenjem informacija. Stoga bi se prioritetnim područjem „Upravljanje i informacije” u oba njegova potprograma trebao podupirati razvoj platformi za suradnju i razmjena najbolje prakse za bolju usklađenost i provedbu, uključujući programe osposobljavanja za suce i javne tužitelje te bi se trebala dobiti potpora javnosti i dionika za napore Unije u stvaranju politika iz područja okoliša i klimatskih promjena. Njima bi se posebno trebalo podupirati poboljšanje širenja baze znanja, najboljih praksi i provedbe zakonodavstva Unije, podizanja svijesti i sudjelovanja javnosti, pristupa informacijama te pristupa pravosuđu u pitanjima okoliša.
- (22) U okviru ove Uredbe trebala bi biti osigurana potpora u skladu s Uredbom (EU, Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾. Projekti financirani u okviru programa LIFE trebali bi ispunjavati kriterije prihvatljivosti i dodjele kako bi se osigurala najbolja moguća upotreba fondova Unije i dodana vrijednost Unije. Komisija bi pri ocjenjivanju dodane vrijednosti Unije trebala obratiti posebnu pažnju, kako se primjenjuje na prioritetna područja, na potencijal projekata za ponovnu uporabu i prenosivost, na održivost njihovih rezultata i na doprinos postizanju općih i posebnih ciljeva prioritetnih područja, kao i na tematske prioritete koji se provode kroz tematska područja. Trebalo bi poticati one projekte koji imaju utjecaje na više sektora. Komisija bi također trebala promicati i poticati korištenje zelene javne nabave, posebno prilikom izvedbe projekata.
- (23) Kako bi se održali jednaki uvjeti za sve poduzetnike koji su aktivni na unutarnjem tržištu te izbjeglo neprimjereno narušavanje tržišnog natjecanja, financiranje iz programa LIFE treba, po potrebi, usmjeriti na tržišne neuspjehe. Nadalje, u slučajevima kada financiranje predstavlja državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), ono treba biti u skladu s pravilima o državnim potporama kako bi se spriječilo narušavanje tržišta kao što je istiskivanje privatnog financiranja, stvaranje neučinkovitih tržišnih struktura ili održavanje neučinkovitih poduzeća,

⁽¹⁾ Odluka 1313/2013/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. mehanizmu Unije za civilnu zaštitu (Vidi stranicu 924 ovog Službenog lista).

⁽²⁾ Uredba (EU, Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2002 (SL L 298, 26.10.2012., str. 1.).

i ne može stupiti na snagu prije nego ga odobri Komisija u skladu s člankom 108. stavkom 3. UFEU-a, osim ako je u skladu s uredbom donesenom sukladno Uredbi Vijeća (EZ) br. 994/98 ⁽¹⁾.

(24) Da bi se poboljšala provedba okolišnih i klimatskih politika te poboljšala integracija okolišnih i klimatskih ciljeva u druge politike, program LIFE trebao bi promicati projekte kojima se potiču integrirani pristupi provedbi okolišnog i klimatskog zakonodavstva i politika. Takvi integrirani projekti konkretni su alati za poboljšanje integriranja okolišnih i klimatskih ciljeva u druge politike Unije i u sveukupne rashode Unije u skladu sa strategijom Europa 2020. Trebaju dati primjere dobre prakse za učinkovitu i dobro koordiniranu provedbu politika Unije iz područja okoliša i klime u državama članicama i regijama. Za potprogram „Okoliš” ti bi se integrirani projekti prvenstveno trebali usredotočiti na provedbu strategije Unije za bioraznolikost do 2020. s posebnim naglaskom na učinkovito upravljanje i konsolidaciju mreže Natura 2000, koja je uspostavljena Direktivom 92/43/EEZ provedbom prioritetnih okvira djelovanja pripremljenih na temelju članka 8. te Direktive, na konsolidaciju Direktive 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾ te zakona o otpadu i zaštiti zraka.

(25) Iako usmjereni na definirane teme, integrirani projekti trebali bi biti mehanizmi za ostvarivanje višestrukih ciljeva (usredotočeni npr. na pozitivne učinke na okoliš i izgradnju kapaciteta) koji omogućavaju postizanje rezultata na drugim područjima politika, posebno u morskom okolišu sukladno ciljevima Direktive 2008/56/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾. Integrirani projekti mogu se predvidjeti i na drugim okolišnim područjima. U slučaju potprograma za klimatske aktivnosti ti projekti trebali bi se posebno odnositi na ublažavanje klimatskih promjena i strategije prilagodbe te akcijske planove.

(26) Integriranim projektima trebali bi podržavati samo niz posebnih aktivnosti i mjera, dok bi se druge aktivnosti, kojima se dopunjuju one uključene u projekt, trebale financirati iz drugih programa Unije te iz nacionalnih, regionalnih sredstava i sredstava privatnog sektora. Financiranje iz programa LIFE trebalo bi koristiti sinergiju

i osigurati dosljednost između različitih izvora financiranja Unije pružajući strateški fokus na okoliš i klimu, u isto vrijeme osiguravajući pojednostavljenje postupaka.

(27) Integrirani projekti snažno usmjereni na provedbu okolišnih i klimatskih politika i zakonodavstva Unije integriranim pristupima zahtijevaju djelovanje u svim dijelovima Unije i u svim sektorima na koje se odnosi ova Uredba. Zbog toga je potrebno uvesti element raspodjele u postupak odabira što bi omogućilo geografsku ravnotežu, a države članice trebale bi pripremiti i predložiti barem jedan integrirani projekt tijekom programskog razdoblja, ako je potrebno uz pomoć projekta tehničke pomoći programa LIFE.

(28) S obzirom da je pristup integriranih projekata nov, dionicima bi po potrebi trebalo pružiti tehničku pomoć. Postupak u dvije faze trebao bi pojednostaviti primjenu. Prvo bi financijski plan trebao naznačiti koji drugi izvori financiranja na nacionalnoj, privatnoj ili na razini Unije trebaju biti mobilizirani i do koje mjere. Pisma namjere barem još jednog izvora financiranja obavezna su tek u drugoj fazi kako bi se osiguralo da je zahtjev o mobilizaciji dodatnog izvora financiranja ispunjen. Tijekom faze dodjele potrebno je uzeti u obzir opseg u kojem su druga sredstva Unije mobilizirana.

(29) Uspjeh integriranih projekata ovisi o uskoj suradnji između nacionalnih, regionalnih i lokalnih tijela i nedržavnih aktera koji su uključeni u ispunjavanje ciljeva programa LIFE. Stoga se trebaju primjenjivati načela transparentnosti i otkrivanje odluka o razvoju, provedbi, ocjenjivanju i nadzoru projekata.

(30) Za projekte u okviru potprograma za okoliš, osim integriranih projekata, uspostavom indikativnih nacionalnih dodjela potrebno je razmjerno razdijeliti sredstava među državama članicama za vrijeme trajanja prvog višegodišnjeg programa rada, u skladu s načelima solidarnosti i podjele odgovornosti.

(31) Kako bi se izgradila sposobnost država članica da sudjeluju u programu LIFE, zajamčeno financiranje projekata jačanja sposobnosti treba biti dostupno svakoj državi članici koja ispuni relevantne zahtjeve iz ove Uredbe. Takvo financiranje trebalo bi biti dostupno na temelju dogovorenog plana za jačanje sposobnosti u kojem su jasno naznačene intervencije i potrebna sredstva.

⁽¹⁾ Uredba Vijeća (EZ) br. 994/98 od 7. svibnja 1998. o primjeni članka 92. i 93. Ugovora o osnivanju Europske zajednice na određene kategorije horizontalne državne potpore (SL L 142, 14.5.1998., str. 1.).

⁽²⁾ Direktiva 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2000. o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice na području vodne politike (SL L 327, 22.12.2000., str. 1.).

⁽³⁾ Direktiva 2008/56/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 17. lipnja 2008. o uspostavljanju okvira za djelovanje Zajednice na području politike morskog okoliša (Okvirna direktiva o pomorskoj strategiji) (SL L 164, 25.6.2008., str. 19.).

- (32) Kvaliteta bi trebala biti prevladavajući kriterij koji upravlja ocjenjivanjem projekta i postupkom dodjele u okviru programa LIFE. Elementi raspodjele koji su uvedeni kako bi odražavali geografsku ravnotežu indikativni su i ne bi trebali značiti sigurna sredstva ili dodijeljena sredstva po državi članici.
- (33) Unija je potpisnica Konvencije Gospodarske komisije Ujedinjenih naroda za Europu (UNECE) o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša („Aarhuška konvencija”). Stoga bi trebalo podupirati rad nevladinih organizacija (NVO-a) i mreža neprofitnih subjekata koji su usmjereni prema ciljevima od općeg interesa za Uniju jer one učinkovito podržavaju ciljeve Aarhuške konvencije zagovarajući stavove građana Unije i ono što ih brine u sklopu procesa razvoja politika te podržavaju njihovu provedbu, a također podižu svijest o problemima iz područja okoliša i klime te odgovorima politika na te probleme. Prikladno je da se programom LIFE podupire veliki broj NVO-a, kao i mreža neprofitnih subjekata usmjerenih prema općim interesima Unije, a koji su prvenstveno aktivni na području okoliša ili klimatskih aktivnosti, konkurentnim i transparentnim dodjeljivanjem operativnih bespovratnih sredstava kako bi im se pomoglo u učinkovitom doprinosu politikama Unije i promicalo te jačalo provedbe i primjene okolišnih i klimatskih ciljeva Unije te u izgradnji i osnaživanju njihovih kapaciteta da postanu učinkovitiji partneri.
- (34) Da bi ispunila svoju ulogu inicijatorice razvoja i provedbe okolišnih i klimatskih politika, Komisija bi trebala koristiti sredstva iz programa LIFE kako bi podržala pokretanje, provedbu i integraciju okolišnih i klimatskih politika i zakona, uključujući nabavu robe i usluga. Financijska sredstva dodijeljena za komunikacijske aktivnosti u skladu s ovom Uredbom također trebaju obuhvaćati institucionalnu komunikaciju o političkim prioritetima Unije, kao i o stanju provedbe i prijenosa svih glavnih okolišnih i klimatskih zakonodavnih akata.
- (35) Trenutni jaz na tržištu između potražnje za zajmovima, vlasničkim kapitalom i rizičnim kapitalom te njihove ponude vjerojatno će potrajati zbog financijske krize te je stoga potrebno dozvoliti upotrebu financijskih instrumenata za potporu projekata kojima se mogu ostvarivati prihodi na području okoliša ili klime. Financijske instrumente koje podržava program LIFE trebalo bi koristiti za isplativo zadovoljavanje posebnih potreba tržišta u skladu s ciljevima programa te se njima ne bi trebalo istisnuti privatno financiranje. Trebalo bi biti moguće kombinirati financijske instrumente s bespovratnim sredstvima iz proračuna Unije, uključujući i sredstva u skladu s ovom Uredbom.
- (36) Iskustvo stečeno s prethodnim programima LIFE pokazalo je da postoji potreba za usmjeravanjem napora na konkretne prioritete okolišnih i klimatskih politika i područja djelovanja. Ti tematski prioriteti ne bi trebali biti konačni kako bi se kandidatima omogućilo podnijeti prijedloge na drugim područjima i uključiti nove ideje reagiranja na nove izazove. Višegodišnji programi rada također bi trebali biti fleksibilni da bi se postigli ciljevi programa LIFE istovremeno pružajući potrebnu stabilnost tema projekata kojima se provode tematski prioriteti kako bi potencijalni podnositelji zahtjeva mogli isplanirati, pripremiti i podnijeti prijedloge. Prvi višegodišnji program rada treba vrijediti četiri godine nakon čega slijedi drugi program rada u trajanju od tri godine. Oba programa trebaju imati popis tema projekata kojima se provode tematski prioriteti koji nije konačan.
- (37) Iskustvo prijašnjih programa LIFE naglasilo je važnost nacionalnih kontaktnih točaka LIFE, posebno u pružanju podrške podnositeljima zahtjeva i korisnicima te stoga pridonoseanjem uspješnoj provedbi programâ. Sustav nacionalnih i regionalnih kontaktnih točaka LIFE, posebno u državama članicama s malim brojem prihvaćenih projekata te jačanje suradnje između Komisije i nacionalnih kontaktnih točaka LIFE te između nacionalnih i regionalnih kontaktnih točaka LIFE. Iskustvo prijašnjih programa LIFE također je naglasilo važnost koju učinkovito širenje rezultata projekta i umrežavanje imaju u povećanju učinka poluge i dodanoj vrijednosti Unije u programu LIFE, posebno organiziranje seminara, radionica i drugih aktivnosti s ciljem razmjene iskustva, znanja i dobrih praksi unutar Unije. Komisija bi stoga trebala nastaviti i ojačati ciljane aktivnosti širenja, uključujući one posebno usmjerene na integrirane projekte, posebno u državama članicama s malim brojem prihvaćenih projekata i u vezi s određenim sektorima te olakšati suradnju i razmjenu iskustva između korisnika programa LIFE i šire. Korištenjem odgovarajućih medija i tehnologije, Komisija također treba nastaviti redovito objavljivati popis projekata financiranih programom LIFE, uključujući i kratki opis ciljeva i postignutih rezultata te kratki pregled isplaćenih sredstava.

- (38) Radi pojednostavljenja programa LIFE i smanjena administrativnog tereta za podnositelje zahtjeva i korisnike više bi se trebale koristiti paušalne stope i iznosi ne dovodeći u pitanje prihvatljivost PDV-a i troškova stalnog osoblja pod uvjetima utvrđenima Uredbom (EU, Euratom) br. 966/2012. U skladu s trenutnom praksom, iznos doprinosa javnih organizacija (kao korisnika koordinatora i/ili pridruženog korisnika) projektu treba prelaziti za barem 2 % iznos troškova plaće osoblja nacionalnih administracija odgovornih za projekt. Sredstva Unije ne bi se trebala koristiti za subvencioniranje nacionalnih proračuna, na primjer, za pokrivanje troškova PDV-a. Međutim, dostupne su samo ograničene informacije o iznosima sredstava Unije koja se koristi za pokrivanje troškova PDV-a. Komisija stoga, u sredini razdoblja i nakon ex-post ocjenjivanja programa LIFE, treba omogućiti pregled povratka PDV-a po državi članici, kojeg su korisnici projekta LIFE tražili u fazi završnog plaćanja.
- (39) Najviše stope sufinanciranja trebaju biti zadane na razinu koja je potrebna da bi se održala učinkovita razina potpore kroz program LIFE,
- (40) Program LIFE i potprograme trebalo bi redovito pratiti i ocjenjivati na temelju odgovarajućih pokazatelja uspješnosti kako bi se omogućile prilagodbe, uključujući sve potrebne revizije tematskih prioriteta. Pri daljnjem određivanju pokazatelja uspješnosti za ocjenjivanje programa i projekata, Komisija treba istaknuti nadzor kvalitete na temelju pokazatelja uspješnosti i očekivanih rezultata i učinaka. Komisija treba predložiti metodu za nadzor dugoročnog uspjeha projekata, posebno na prioritetnom području prirode i bioraznolikosti. Kako bi se omogućili dokazi o usporednoj koristi koju oba potprograma mogu donijeti klimatskim aktivnostima i bioraznolikosti te pružile informacije o razini troškova, u sklopu praćenja programa LIFE, trebalo bi bilježiti rashode koji se odnose na klimu i rashode koji se odnose na bioraznolikost, kako je definirano u „Proračunu za strategiju Europa 2020.“. Temelj bilježenja trebala bi biti jednostavna metodologija koja klasificira rashode u jednu od tri kategorije: rashodi koji se odnose samo na klimu/bioraznolikost (izračun 100 %), rashodi koji se znatno odnose na klimu /bioraznolikost (izračun 40 %) te rashodi koji se ne odnose na klimu/bioraznolikost (izračun 0 %). Ta metodologija ne bi trebala isključivati korištenje preciznijih metodologija po potrebi.
- (41) S obzirom na dugo iskustvo Komisije u upravljanju programom i projektima LIFE te na pozitivno iskustvo korisnika programa LIFE s vanjskim timovima za praćenje, upravljanje programom LIFE treba ostati u nadležnosti Komisije. Svaka promjena u upravljačkoj strukturi programa i projekata LIFE treba proći ex-ante analizu troškova i koristi te dati posebnu pažnju osiguravanju prikladne i potpune stručne studije, posebno na prioritetnom području prirode i bioraznolikosti.
- (42) Financijski interes Europske unije tijekom cijelog ciklusa troškova treba zaštititi proporcionalnim mjerama, uključujući sprečavanje, otkrivanje i ispitivanje nepravilnosti, povrat izgubljenih, krivo isplaćenih ili nepropisno upotrijebljenih sredstava te po potrebi novčane kazne.
- (43) Kako bi se osigurala najbolja moguća upotreba fondova Unije, ovlasti za donošenje akata u skladu s člankom 290. UFEU-a trebale bi se delegirati Komisiji s obzirom na pokazatelje uspješnosti mjerodavne za tematske prioritete potprograma za okoliš i za prioritetna područja potprograma za klimatske aktivnosti, izmjenu postotka proračuna dodijeljenog nepovratnim sredstvima za projekte koji podržavaju očuvanje prirode i bioraznolikosti. Od osobite je važnosti da Komisija u okviru svojeg pripremnog rada održava odgovarajuća savjetovanja, uključujući savjetovanja uz sudjelovanje stručnjaka. Pri pripremi i izradi delegiranih akata Komisija bi trebala osigurati da se relevantni dokumenti istovremeno, pravovremeno i primjereno dostave Europskom parlamentu i Vijeću.
- (44) Kako bi se osigurali jedinstveni uvjeti za provedbu ove Uredbe koji se odnose na donošenje višegodišnjih programa rada, provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća (¹).
- (45) Ako odbor zadužen za Programa za okoliš i klimatske aktivnosti LIFE ne da mišljenje o nacrtu provedbenog akta, u skladu s drugim podstavkom članka 5. stavka 4. Uredbe (EU) br. 182/2011, Komisija ne bi trebala usvojiti taj nacrt. Primjena tog postupka treba biti opravdana, među ostalim, potrebom za ocjenjivanje razmjerne podjele fondova među integriranim projektima, posebno najvećeg iznosa kojeg jedan integrirani projekt može primiti.

(¹) Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o pravilima i općim načelima na temelju kojih države članice nadziru Komisiju u izvršavanju njezinih provedbenih ovlasti (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

- (46) Da bi se osigurao učinkovit prijelaz između mjera donesenih u skladu s Uredbom (EZ) br. 614/2007 i programa LIFE, potrebno je nastaviti s praćenjem, revizijom i kvalitativnom procjenom aktivnosti financiranih u skladu s tom Uredbom i nakon što bude stavljena izvan snage.
- (47) Dodana vrijednost programa LIFE proizlazi iz posebnosti njegova pristupa i fokusa zbog čega su intervencije u sklopu tog programa posebno prilagođene okolišnim i klimatskim potrebama. Programom LIFE može se doprinijeti učinkovitijoj provedbi okolišnih politika nego je to moguće zasebnim djelovanjem država članica zahvaljujući povećanom okupljanju sredstava i stručnosti. Program LIFE također predstavlja platformu za razvoj i razmjenu najbolje prakse i znanja poboljšanjem, kataliziranjem i ubrzavanjem promjena u provedbi pravne stečevine te izgrađujući kapacitete, podržavajući privatne sudionike, posebno male i srednje poduzetnike, u testiranju tehnologija i rješenja u manjem opsegu te omogućavajući državama članicama i dionicima da uče jedni od drugih. Nadalje, programom LIFE stvara se sinergija između fondova Unije i nacionalnih sredstava istovremeno uključujući dodatna sredstva iz privatnog sektora povećavajući time usklađenost djelovanja Unije i promičući homogeniju provedbu pravne stečevine.
- (48) Budući da države članice ne mogu u dovoljnoj mjeri ostvariti ciljeve ove Uredbe, posebno doprinos provedbi i razvoju okolišnih i klimatskih politika i zakonodavstva Unije uključujući integriranje okolišnih i klimatskih ciljeva u druge politike, te promicanje boljeg upravljanja, ali se zbog opsega ili učinka ove Uredbe mogu na bolji način ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti iz članka 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti, određenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.
- (49) Uredbu (EZ) br. 614/2007 stoga bi trebalo staviti izvan snage,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

GLAVA I.

PROGRAM ZA OKOLIŠ I KLIMATSKE AKTIVNOSTI (LIFE)

Članak 1.

Uspostava

Uspostavlja se Program za okoliš i klimatske aktivnosti kojim se obuhvaća razdoblje od 1. siječnja 2014. do 31. prosinca 2020. („program LIFE”).

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

- (a) „pilot-projekti” znači projekti u kojima se primjenjuju tehnike ili metode koje se nisu primjenjivale ni testirale prije toga niti negdje drugdje, koje pružaju potencijalne prednosti za okoliš ili klimu u usporedbi s trenutnom najboljom praksom i koje se naknadno i u većem razmjeru mogu primijeniti u sličnim situacijama;
- (b) „demonstracijski projekti” znači projekti kojima se u praksi izvode, testiraju, ocjenjuju i šire mjere, metodologije ili pristupi koji su novi ili nepoznati u kontekstu specifičnom za projekt, npr. geografskom, okolišnom ili socioekonomskom kontekstu te koji bi se mogli primjenjivati drugdje u sličnim okolnostima;
- (c) „projekti najbolje prakse” znači projekti u kojima se primjenjuju odgovarajuće, isplative i tehnički najmodernije tehnike, metode i pristupi uzimajući u obzir poseban kontekst projekta;
- (d) „integrirani projekti” znači projekti kojima se na održiv način, na velikom zemljopisnom području, posebno na regionalnoj, višeregionalnoj, nacionalnoj ili transnacionalnoj razini, provode okolišne ili klimatske strategije ili akcijski planovi koji su nužni u skladu s posebnim okolišnim ili klimatskim zakonodavstvom, razvijanima u skladu s drugim aktima Unije ili su ih razvila nadležna tijela država članica, prvenstveno na područjima prirode uključujući, između ostalog, upravljanje mrežom Natura 2000, područja vode, otpada, zraka, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe tim promjenama, u isto vrijeme osiguravajući uključenost dionika i promicanje koordinacije s barem još jednim relevantnim izvorom financiranja na razini Unije ili na nacionalnoj ili privatnoj razini te njegovu mobilizaciju.
- (e) „projekti tehničke pomoći” znači projekti u sklopu kojih se bespovratnim sredstvima za aktivnosti pruža financijska potpora za pomoć u pripremanju integriranih projekata, posebno kako bi se osiguralo da su ti projekti u skladu s vremenskim, tehničkim i financijskim zahtjevima programa LIFE u koordinaciji sa sredstvima iz članka 8. stavka 3.;
- (f) „projekti izgradnje kapaciteta” znači projekti u sklopu kojih se bespovratnim sredstvima za aktivnosti pruža financijska potpora aktivnostima potrebnima za izgradnju kapaciteta država članica, uključujući nacionalne i regionalne kontaktne točke programa LIFE, s ciljem omogućavanja učinkovitijeg sudjelovanja država članica u programu LIFE;

- (g) „pripremni projekti” znači projekti koje je prvenstveno odredila Komisija u suradnji s državama članicama kako bi podupirali posebne potrebe za razvoj i provedbu okolišnih ili klimatskih politika i zakonodavstva Unije;
- (h) „projekti informiranja, podizanja svijesti i širenja informacija” znači projekti kojima je cilj podržati komunikaciju, širenje informacija i podizanje svijesti na područjima potprograma za okoliš i klimatske aktivnosti.

Članak 3.

Opći ciljevi i pokazatelji uspješnosti

1. Opći ciljevi programa LIFE su sljedeći:

- (a) doprinijeti prelasku na gospodarstvo koje upotrebljava učinkovite resurse, ima nisku razinu emisije CO₂ i otporno je na klimatske promjene, doprinijeti zaštiti i poboljšanju kvalitete okoliša te zaustavljanju i smanjenju gubitka bioraznolikosti, uključujući davanje podrške mreži Natura 2000 i borbu protiv narušavanja ekosustava;
- (b) poboljšati razvoj, provedbu i primjenu okolišne i klimatske politike i zakonodavstva Unije te djelovati kao katalizator i promicati integraciju i uključivanje okolišnih i klimatskih ciljeva u druge politike Unije te u praksu iz javnog i privatnog sektora također povećavajući kapacitet javnog i privatnog sektora;
- (c) podupirati bolje upravljanje u području okoliša i upravljanje u području klime na svim razinama, uključivši bolje sudjelovanje civilnog društva, NVO-a i lokalnih aktera;
- (d) podržati provedbu Sedmog akcijskog programa za okoliš.

Stremeći tim ciljevima, program LIFE doprinosi održivom razvoju i postizanju ciljeva strategije Europa 2020 te relevantnih planova i strategija Unije za okoliš i klimu.

2. Opći ciljevi iz stavka 1. ostvaruju se kroz sljedeće potprograme:

(a) potprogram za okoliš;

(b) potprogram za klimatske aktivnosti.

3. Uspješnost programa LIFE procjenjuje se posebno u odnosu na sljedeće pokazatelje:

(a) u odnosu na opći cilj iz točke (a) stavka 1., poboljšanja okoliša i klime koja se mogu pripisati programu. U vezi s ciljem doprinošenja zaustavljanju i smanjenju gubitka bioraznolikosti, poboljšanja okoliša koja se mogu pripisati programu mjere se prema postotku mreže Natura 2000 koji je obnovljen ili kojim se sad upravlja na odgovarajući način, prema površini i vrsti obnovljenih ekosustava te broju i tipu ciljnih staništa i vrsta s poboljšanim stupnjem očuvanosti;

(b) u odnosu na opće ciljeve koji se odnose na razvoj i provedbu iz točke (b) stavka 1., broj razvijenih ili poduzetih intervencija kojima se provode planovi, programi ili strategije u skladu s okolišnom ili klimatskom politikom i zakonodavstvom Unije te broj intervencija koje su prikladne za umnožavanje ili prijenos;

(c) u odnosu na opće ciljeve koji se odnose na integraciju i uključivanje iz točke (b) stavka 1., broj intervencija kojima se postiže sinergije s drugim programima Unije za financiranje ili uključivanje u te programe, ili intervencija koje su uključene u prasku iz javnog ili privatnog sektora;

(d) u odnosu na opći cilj iz točke (c) stavka 1., broj intervencija za postizanje boljeg upravljanja, širenja informacija i svijesti o okolišnom i klimatskim aspektima;

Komisija ima ovlast za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 29. radi dodatnog razrađivanja pokazatelja uspješnosti kada je riječ o njihovoj primjeni na prioritetna područja i na tematske prioritete iz članka 9. i Priloga III. u smislu potprograma za okoliš i iz članka 13. u smislu potprograma za klimatske aktivnosti.

Članak 4.

Proračun

1. Financijska omotnica za provedbu programa LIFE za razdoblje od 2014. do 2020. iznosi 3 456 655 000 EUR u tekućim cijenama, što je 0,318 % ukupnog iznosa odobrenih sredstava kako se navodi u Uredbi (EU) br. 1311/2013.

Godišnja odobrena sredstva odobravaju Europski parlament i Vijeće u granicama višegodišnjeg financijskog okvira.

2. Proračunska raščlamba po potprogramima je sljedeća:

(a) 2 592 491 250 EUR ukupne financijske omotnice iz stavka 1. dodjeljuju se potprogramu za okoliš;

- (b) 864 163 750 EUR ukupne financijske omotnice iz stavka 1. dodjeljuju se potprogramu za klimatske aktivnosti.

Članak 5.

Sudjelovanje trećih zemalja u programu LIFE

Program LIFE otvoren je za sudjelovanje sljedećim zemljama:

- (a) zemlje članice Europskog udruženja za slobodnu trgovinu (EFTA) koje su potpisnice Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru (EGP);
- (b) zemlje kandidatkinje, potencijalne kandidatkinje i zemlje pristupnice Uniji;
- (c) zemlje na koje se odnosi europska politika susjedskih odnosa;
- (d) zemlje koje su postale članice Europske agencije za okoliš u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 933/1999 ⁽¹⁾.

Takvo sudjelovanje provodi se u skladu s uvjetima navedenima u odgovarajućim bilateralnim ili multilateralnim sporazumima kojima se uspostavljaju opća načela za sudjelovanje tih trećih zemalja u programima Unije.

Članak 6.

Aktivnosti izvan Unije ili u prekomorskim zemljama i na prekomorskim područjima

1. Ne dovodeći u pitanje članak 5. programom LIFE mogu se financirati aktivnosti izvan Unije i u prekomorskim zemljama i područjima (PZP) u skladu s Odlukom 2001/822/EZ (Odluka o prekomorskom udruživanju), pod uvjetom da su te aktivnosti potrebne za ostvarivanje okolišnih i klimatskih ciljeva Unije i za osiguravanje učinkovitosti intervencija na području država članica na koje se odnose ugovori.

2. Pravna osoba sa sjedištem izvan Unije može sudjelovati u projektima navedenima u članku 18. pod uvjetom da korisnik koji koordinira projekt ima sjedište u Uniji te da aktivnost koja se treba provoditi izvan Unije zadovoljava uvjete iz stavka 1 ovoga članka.

Članak 7.

Međunarodna suradnja

Tijekom provedbe programa LIFE suradnja s relevantnim međunarodnim organizacijama i s njihovim institucijama i tijelima moguća je kada je potrebna za postizanje ciljeva iz članka 3.

⁽¹⁾ Uredba Vijeća (EZ) br. 933/1999 od 29. travnja 1999. kojom se mijenja Uredba (EEZ) br. 1210/90 o osnivanju Europske agencija za okoliš i Europske mreže za podatke o okolišu i promatranje okoliša (SL L 117, 5.5.1999., str. 1.).

Članak 8.

Komplementarnost

1. Komisija i države članice osiguravaju da potpora iz programa LIFE bude u skladu s politikama i prioritetima Unije te da se njome dopunjuju drugi financijski instrumenti Unije u isto vrijeme osiguravajući provedbu mjera pojednostavljenja.

2. Aktivnosti koje se financiraju programom LIFE u skladu sa zakonodavstvom Unije i nacionalnim zakonodavstvom kao i s propisima Unije o državnoj potpori. Države članice Komisiju posebno obavještavaju o financiranju iz programa LIFE ako se radi o državnoj potpori u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a i ono ne može stupiti na snagu prije nego ga odobri Komisija u skladu s člankom 108. stavkom 3. UFEU-a, osim ako je u skladu s uredbom donesenom sukladno članku 2. stavku 1. i članku 8. Uredbe (EZ) br. 994/98.

3. Komisija i države članice u skladu sa svojim pojedinačnim odgovornostima osiguravaju koordinaciju između programa LIFE te Europskog fonda za regionalni razvoj, Europskog socijalnog fonda, Kohezijskog fonda, Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj i Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo kako bi se stvorila sinergija, posebno u kontekstu integriranih projekata te kako bi se podržala upotreba rješenja, metoda i pristupa razvijenih u sklopu programa LIFE. Takva je koordinacija uspostavljena unutar okvira utvrđenog Uredbom o zajedničkim odredbama i Zajedničkim strateškim okvirom te mehanizmima utvrđenima sporazumima o partnerstvu sukladno toj Uredbi.

4. Komisija također osigurava dosljednost i sinergiju te izbjegava preklapanja programa LIFE i ostalih politika i financijskih instrumenata Unije, posebno Obzora 2020. te onih u okviru vanjskog djelovanja Unije.

GLAVA II.

POTPROGRAMI

POGLAVLJE 1.

Potprogram za okoliš

Članak 9.

Prioritetna područja potprograma za okoliš

1. Potprogram za okoliš ima tri prioritetna područja:

- (a) Okoliš i učinkovito korištenje resursa;

(b) Priroda i bioraznolikost;

(c) Okolišno upravljanje i informacije.

2. Prioritetna područja iz stavka 1. obuhvaćaju tematske prioritete utvrđene Prilogom III.

Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 29. kojima se određuje dodavanje, brisanje ili izmjena tematskih prioriteta utvrđenih Prilogom III. na temelju sljedećih kriterija:

(a) prioriteti utvrđeni Sedmim akcijskim programom za okoliš;

(b) posebni ciljevi određeni za svako prioriteto područje navedeni u člancima 10., 11. i 12.;

(c) iskustvo prikupljeno provedbom višegodišnjeg programa rada iz članka 24.;

(d) iskustvo prikupljeno provedbom integriranih projekata;

e) Prioriteti proizašli iz novog okolišnog zakonodavstva Unije, usvojenog nakon 23. prosinca 2013.; ili

(f) iskustvo prikupljeno provedbom postojećih zakonodavstva i politika Unije na području okoliša.

Komisija pregledava i, po potrebi, revidira tematske prioritete iz Priloga III. najkasnije do srednjoročnog ocjenjivanja programa LIFE spomenutog u točki (a) članka 27. stavka 2.

3. Minimalno 55 % proračunskih sredstava dodijeljenih projektima koji se podržavaju bespovratnim sredstvima za aktivnosti iz potprograma za okoliš namijenjeno je projektima kojima se podržava očuvanje prirode i bioraznolikosti.

4. Komisija ima ovlast donošenja delegiranih akata u skladu s člankom 29. kako bi povećala postotak iz stavka 2. ovog članka za najviše 10 %, pod uvjetom da ukupna sredstva zatražena tijekom dvije uzastopne godine prijedlozima obuhvaćenima prioritetskim područjem za prirodu i bioraznolikost te koji zadovoljavaju zahtjeve minimalne kvalitete prelaze za više od 20 % odgovarajući iznos izračunat za dvije godine koje prethode tim godinama.

Članak 10.

Posebni ciljevi za prioriteto područje „Okoliš i učinkovito korištenje resursa“

Posebni ciljevi potprograma „Okoliš“ za prioriteto područje „Okoliš i učinkovito korištenje resursa“ prije svega su:

(a) razviti, testirati i demonstrirati pristupe politikama i upravljanju, najbolje prakse i rješenja izazova u vezi s okolišem, uključujući i razvoj i predstavljanje inovativnih tehnologija, koji su prikladni za umnožavanje, prijenos ili integriranje, između ostalog u odnosu na vezu između okoliša i zdravlja te kao potpora politikama i zakonodavstvu u vezi s učinkovitim uporabom resursa, uključujući Plan za Europu učinkovitih resursa;

(b) podupirati primjenu, razvoj, testiranje i demonstraciju integriranih pristupa za provedbu planova i programa u skladu s okolišnom politikom i zakonodavstvom Unije, prvenstveno na području vode, otpada i zraka;

(c) poboljšati bazu znanja za razvoj, provedbu, procjenu, praćenje i ocjenu okolišne politike i zakonodavstva Unije te za procjenu i praćenje čimbenika, pritisaka i reakcija koji imaju utjecaj na okoliš unutar Unije i izvan nje.

Članak 11.

Posebni ciljevi za prioriteto područje „Priroda i bioraznolikost“

Posebni ciljevi potprograma „Okoliš“ za prioriteto područje „Priroda i bioraznolikost“ prije svega su:

(a) doprinijeti razvoju i provedbi politike i zakonodavstva Unije na području prirode i bioraznolikosti, uključujući strategiju Unije za biološku raznolikost do 2020. i direktive 92/43/EEZ i 2009/147/EZ, posebice primjenom, razvijanjem, testiranjem i demonstriranjem pristupa, najboljih praksi i rješenja;

(b) podupirati daljnji razvoj i provedbu mreže Natura 2000, uspostavljene člankom 3. Direktive 92/43/EEZ, i upravljanje njome, posebice primjenu, razvijanje, testiranje i demonstriranje integriranih pristupa provedbe prioritetskih okvira djelovanja pripremljenih na temelju članka 8. te Direktive;

(c) poboljšati bazu znanja za razvoj, provedbu, procjenu, praćenje i ocjenu politike i zakonodavstva Unije o prirodi i bioraznolikosti te za procjenu i praćenje čimbenika, pritisaka i reakcija koji imaju utjecaj na prirodu i bioraznolikost unutar Unije i izvan nje.

Članak 12.

Posebni ciljevi za prioriteto područje „Okolišno upravljanje i informacije“

Posebni ciljevi potprograma za okoliš za prioriteto područje „Okolišno upravljanje i informacije“ prije svega su:

- (a) promicati podizanje svijesti o pitanjima okoliša, uključujući stvaranje javne potpore i potpore dionika za razvoj politika Unije na području okoliša te promicati spoznaje o održivom razvoju i nove modele za održivu potrošnju;
- (b) podupirati komuniciranje i širenje informacija na području okoliša i upravljanje njima te olakšati razmjenu znanja o uspješnim okolišnim rješenjima i praksi, između ostalog razvijanjem platformi za suradnju između dionika i osposobljavanja;
- (c) promicati učinkovitije usklađivanje sa zakonodavstvom Unije o okolišu i njegovu provedbu te doprinijeti učinkovitijem usklađivanju i provedbi, a posebno promicanjem razvoja i širenja najboljih praksi i pristupa politikama;
- (d) promicati bolje okolišno upravljanje većom uključenošću dionika, uključujući i nevladine organizacije, u savjetovanje o politikama i njihovu provedbu.

POGLAVLJE 2.

Potprogram za klimatske aktivnosti

Članak 13.

Prioritetna područja potprograma za klimatske aktivnosti

Potprogram za klimatske aktivnosti ima tri prioritetna područja:

- (a) ublažavanje klimatskih promjena,
- (b) prilagođavanje klimatskim promjenama,
- (c) upravljanje i informacije na području klime.

Članak 14.

Posebni ciljevi za prioritetno područje „Ublažavanje klimatskih promjena”

U cilju doprinosa smanjenju emisije stakleničkih plinova posebni ciljevi prioritetnog područja „Ublažavanje klimatskih promjena” prije svega su:

- (a) doprinijeti provedbi i razvoju politika i zakonodavstva Unije o ublažavanju klimatskih promjena, uključujući integraciju po područjima politika, a posebno razvijanjem, testiranjem i demonstriranjem pristupa politikama ili upravljanju, najboljih praksi i rješenja za ublažavanje klimatskih promjena;
- (b) poboljšati temelje znanja za razvoj, procjenu, praćenje, ocjenu i provedbu učinkovitih aktivnosti i mjera za ublažavanje klimatskih promjena te povećanje kapaciteta za primjenu tog znanja u praksi;

- (c) olakšati razvoj i provedbu integriranih pristupa, kao što su strategije i akcijski planovi za ublažavanje klimatskih promjena na lokalnoj, regionalnoj ili nacionalnoj razini;
- (d) doprinijeti razvoju i demonstraciji inovativnih tehnologija, sustava, metoda i instrumenata za ublažavanje klimatskih promjena koji su prikladni za umnožavanje, prijenos ili integriranje.

Članak 15.

Posebni ciljevi za prioritetno područje „Prilagođavanje klimatskim promjenama”

U cilju doprinosa podržavanju napora za veću otpornost na klimatske promjene posebni ciljevi prioritetnog područja „Prilagođavanje klimatskim promjenama” prije svega su:

- (a) doprinijeti razvoju i provedbi politika Unije o prilagođavanju klimatskim promjenama, uključujući integraciju po područjima politika, a posebno razvijanjem, testiranjem i demonstriranjem pristupa politikama ili upravljanju, najboljih praksi i rješenja za prilagodbu klimatskim promjenama, po potrebi uključujući i pristupe koji se temelje na ekosustavima;
- (b) poboljšati temelje znanja za razvoj, procjenu, praćenje, ocjenu i provedbu učinkovitih aktivnosti i mjera za prilagodbu klimatskim promjenama, stavljajući na prvo mjesto, gdje je to prikladno, one koje primjenjuju pristup koji se temelji na ekosustavima, te povećati kapacitete za primjenu tog znanja u praksi;
- (c) olakšati razvoj i provedbu integriranih pristupa, kao što su strategije i akcijski planovi za prilagodbu klimatskim promjenama na lokalnoj, regionalnoj ili nacionalnoj razini, stavljajući na prvo mjesto, gdje je to prikladno, pristupe koji se temelje na ekosustavima;
- (d) doprinijeti razvoju i demonstraciji inovativnih tehnologija, sustava, metoda i instrumenata za prilagodbu klimatskim promjenama koji su prikladni za umnožavanje, prijenos ili integriranje.

Članak 16.

Posebni ciljevi za prioritetno područje „Upravljanje i informacije na području klime”

Posebni ciljevi prioritetnog područja „Upravljanje i informacije na području klime” prije svega su:

- (a) promicati podizanje svijesti o klimatskim pitanjima, uključujući stvaranjem javne potpore i potpore dionika za razvoj politika Unije na području klime te promicati spoznaje o održivom razvoju;

- (b) podupirati komuniciranje i širenje informacija na području klime te upravljanje njima i olakšavanje razmjene znanja o uspješnim klimatskim rješenjima i praksama, između ostalog razvijanjem platformi za suradnju između dionika te izobrazbe;
- (c) promicati učinkovitije usklađivanje s klimatskim zakonodavstvom Unije i njegovu provedbu te doprinijeti učinkovitijem usklađivanju i provedbi, a posebno promicanjem razvoja i širenja najboljih praksi i pristupa politikama;
- (d) promicati bolje upravljanje na području klime većom uključenosti dionika, uključujući nevladine organizacije, u savjetovanje o politikama i njihovu provedbu.

GLAVA III.

ZAJEDNIČKE PROVEDBENE ODREDBE

POGLAVLJE 1.

Financijska sredstva

Članak 17.

Vrste sredstava

1. Sredstva Unije mogu imati sljedeće pravne oblike:
 - (a) bespovratna sredstva,
 - (b) ugovori javne nabave,
 - (c) doprinosi financijskim instrumentima u skladu s odredbama o financijskim instrumentima iz Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012, posebno njezini članci 139. i 140. i s drugim operativnim zahtjevima iz posebnih akata Unije;
 - (d) sve druge intervencije potrebne za postizanje općih ciljeva utvrđenih u članku 3.
2. Komisija provodi ovu Uredbu u skladu s Uredbom (EZ, Euratom) br. 966/2012.
3. Financiranje u skladu s ovom Uredbom ako se radi o državnoj potpori u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije provodi se na način koji je u skladu s relevantnim propisima Unije o državnoj potpori.
4. Minimalno 81 % proračunskih sredstava za program LIFE dodjeljuje se projektima koji se podržavaju bespovratnim sredstvima za aktivnosti ili, gdje je prikladno, financijskim instrumentima kao što je spomenuto u točki (c) stavka 1.

Komisija može uključiti te financijske instrumente kao dio Višegodišnjeg programa rada spomenutog u članku 24., koji je

podložen prethodnoj ocjeni kao što je spomenuto u točki (f) članka 140. stavka 2. Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012.

5. Maksimum od 30 % proračunskih sredstava dodijeljenih bespovratnim sredstvima za aktivnosti u skladu sa stavkom 3.a može biti dodijeljeno integriranim projektima. Taj maksimalni postotak se ponovno ocjenjuje u okviru ocjene programa LIFE sredinom provedbenog razdoblja spomenutog u točki (a) članka 27. stavka 2. te ga prati, ako je to potrebno, zakonodavni prijedlog.

Članak 18.

Projekti

Bespovratnim sredstvima za aktivnosti se mogu financirati sljedeće projekte:

- (a) pilot-projekte,
- (b) demonstracijske projekte,
- (c) projekte najbolje prakse,
- (d) integrirane projekte,
- (e) projekte tehničke podrške,
- (f) projekte jačanja sposobnosti,
- (g) pripremne projekte,
- (h) projekte informiranja, podizanja svijesti i širenja informacija,
- (i) sve druge projekte potrebne za postizanje općih ciljeva utvrđenih u članku 3.

Članak 19.

Kriteriji prihvatljivosti i dodjele te odabir projekta

1. Projekti navedeni u članku 18. zadovoljavaju kriterije prihvatljivosti koji se temelje na definicijama koje su utvrđene u članku 2. te sljedećim kriterijima dodjele:
 - (a) u interesu su Unije jer daju znatan doprinos ostvarenju jednog od općih ciljeva programa LIFE iz članka 3., kao i posebnih ciljeva za prioriteta područja navedena u članku 9., tematskih prioriteta iz Priloga III, ili posebnih ciljeva za prioriteta područja navedena u članku 13.;
 - (b) osiguravaju isplativ pristup te su tehnički i financijski koherentni; i
 - (c) predložena provedba je razumna.
2. Dodjela projekata podliježe projektima koji zadovoljavaju zahtjeve minimalne kvalitete u skladu s odgovarajućim odredbama Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012.

3. Projekti financirani programom LIFE prema jednom prioritetnom području izbjegavaju ugrožavanje okolišnih ili klimatskih ciljeva na drugom prioritetnom području i, kada je to moguće, promiču sinergiju između različitih ciljeva te uporabu zelene javne nabave.

4. Komisija osigurava geografsku ravnotežu za integrirane projekte dodjeljujući okvirno barem tri integrirana projekta svakoj državi članici, osiguravajući barem jedan integrirani projekt pod potprogramom „Okoliš” i barem jedan integrirani projekt pod potprogramom za Klimatske aktivnosti tijekom programskog razdoblja programa LIFE navedenog u članku 1.

Integrirani projekti se raspodjeljuju sa svrhom ostvarivanja ciljeva postavljenih u skladu s točkom (d) članka 24. stavka 2. za svako područje koje se navodi u točki (d) članka 2.

Kako bi se ocijenilo poštovanje odredbe o mobilizaciji Unijinih, nacionalnih ili privatnih sredstava iz članka 2. točke (d), prijedlozi za integrirane projekte popraćeni su:

- (a) u prvoj fazi postupka prijave financijskim planom; i
- (b) u drugoj fazi postupka prijave barem jednim pismom namjere koje ukazuje na to u kojoj će mjeri drugi relevantni Unijini, nacionalni, ili privatni izvori sredstava biti mobilizirani te navodeći takve izvore sredstava.

5. Za vrijeme trajanja prvog višegodišnjeg programa rada Komisija osigurava geografsku ravnotežu za projekte, osim integriranih projekata koji su podneseni pod potprogramom „Okoliš”, proporcionalnom raspodjelom sredstava između svih država članica uspostavljanjem okvirnih nacionalnih dodijeljenih sredstava prema kriterijima utvrđenima u Prilogu I. Ako okvirna nacionalna dodijeljena sredstva nisu primjenjiva, projekti se biraju isključivo na temelju vrijednosti.

6. Ako je iznos sufinanciranja koji je potreban za financiranje projekata koje je podnijela država članica, osim integriranih projekata, na popisu koji je sastavila Komisija na kraju postupka odabira manji od okvirnih dodijeljenih sredstava za tu državu članicu, Komisija, ako zadovoljavaju uvjete utvrđene u stavicama 1. i 2., iskoristi preostali iznos tih nacionalnih okvirnih dodijeljenih sredstava za sufinanciranje onih projekata koje je podnijela druga država članica, uključujući projekte u PZP-a koji najviše pridonose postizanju općih ciljeva iz članka 3.

Prilikom predstavljanja popisa projekata koji će biti sufinancirani, Komisija izvješćuje Odbor za program LIFE za okoliš i klimatske aktivnosti o načinu na koji je uzela u obzir kriterije dodjeljivanja utvrđene u skladu sa stavicama 4 i 5.

7. Komisija posebnu pažnju daje transnacionalnim projektima u kojima je transnacionalna suradnja nužna kako bi se jamčila zaštita okoliša i klimatski ciljevi te se trudi osigurati da se minimalno 15 % proračunskih sredstava namijenjenih projektima dodijeli transnacionalnim projektima. Komisija razmatra dodjeljivanje sredstava transnacionalnim projektima čak i u slučajevima kada je okvirni iznos nacionalnih dodijeljenih sredstava jedne ili više država članica koje sudjeluju u tim transnacionalnim projektima premašen.

8. Tijekom prvog višegodišnjeg programa rada država članica ispunjava uvjete za financiranje jednog projekta izgradnje kapaciteta do iznosa od 1 000 000 EUR ukoliko zadovoljava jedan od sljedećih kriterija:

- (a) prosječna je razina potrošnje okvirnih nacionalnih dodijeljenih sredstava države članice za godine 2010., 2011. i 2012. kako je utvrđeno u članku 6. Odredbe (EZ) br. 614/2007, ispod 70 %;
- (b) BDP države članice po stanovniku u 2012. je bio ispod 90 % prosjeka Unije; ili
- (c) država članica je pristupila Uniji nakon 1. siječnja 2013.

Tijekom drugog višegodišnjeg programa rada država članica ispunjava uvjete za financiranje jednog projekta izgradnje kapaciteta do iznosa od 750 000 EUR ukoliko zadovoljava sljedeće kriterije:

- (a) prosječna je razina potrošnje države članice okvirnih nacionalnih dodijeljenih sredstava za godine 2014., 2015. i 2016., utvrđenih u stavku 3.a., ispod 70 %; i
- (b) prosječna razina potrošnje države članice okvirnih nacionalnih dodijeljenih sredstava za godine 2014., 2015. i 2016. porasla je u usporedbi s prosječnom razinom potrošnje za godine 2010., 2011. i 2012.

Kako bi bila prihvatljiva za financiranje projekata izgradnje kapaciteta, država članica obvezuje se na održavanje resursa posvećenih programu LIFE, uključujući između ostalog broj zaposlenih, na razinama koje nisu niže od onih koje su bile na snazi 2012., za vrijeme trajanja odgovarajućeg višegodišnjeg programa rada. Ta obveza utvrđena je u planu izgradnje kapaciteta spomenutom u stavku 9.

Putem izuzeća od odredbe za prihvatljivost iz prvog i drugog podstavaka te za cijelo vrijeme trajanja programa LIFE, država članica neće biti prihvatljiva za financiranje projekata izgradnje kapaciteta ako je njezin BDP po stanovniku u 2012. bio iznad 105 % prosjeka Unije. Financiranje projekata izgradnje kapaciteta ograničeno je na jedan projekt po državi članici po višegodišnjem programu rada.

9. Komisija uspostavlja ubrzani postupak dodjeljivanja sredstava za sve projekte izgradnje kapaciteta. Prijave za takve projekte izgradnje kapaciteta mogu biti podnesene od 23. prosinca 2013. Prijave se temelje na planu izgradnje kapaciteta oko kojeg se države članice trebaju složiti s Komisijom navodeći intervencije koje bi se financirale programom LIFE u svrhu razvijanja kapaciteta države članice da podnese uspješne prijave za financiranje projekata pod potprogramima za Okoliš i Klimatske aktivnosti. Takve intervencije mogu uključivati, ali nisu ograničene na:

- (a) zapošljavanje novog osoblja i osposobljavanje za nacionalne ili regionalne kontaktne točke LIFE;
- (b) olakšavanje razmjene iskustava i najboljih praksi te promicanje širenja i korištenja rezultata projekta prema programu LIFE;
- (c) pristupi „osposobljavanje voditelja osposobljavanja“;
- (d) programi razmjene i privremenog premještaja između javnih tijela vlasti u državama članicama, posebno aktivnosti razmjene „najboljih u skupini“.

Intervencije koje su pokrivena planom izgradnje kapaciteta mogu uključivati javnu nabavu stručnjaka kako bi se ad-hoc riješili tehnički nedostaci te nedostaci mogućnosti postupka, ali ne mogu uključivati javnu nabavu stručnjaka čija je glavna funkcija sastavljanje prijedloga za podnošenje prema godišnjim pozivima na podnošenje prijedloga.

Plan izgradnje kapaciteta također navodi procjene troškova takvih intervencija.

Članak 20.

Stope sufinanciranja i prihvatljivost troškova za projekte

1. Najviše stope sufinanciranja za projekte iz članka 18. su do:
 - (a) za vrijeme trajanja prvog višegodišnjeg programa rada, do 60 % prihvatljivih troškova za sve projekte, osim onih navedenih u točki (c), financiranih u sklopu potprograma za Okoliš i Klimatske aktivnosti;
 - (b) za vrijeme trajanja drugog višegodišnjeg programa rada, do 55 % prihvatljivih troškova za sve projekte, osim onih navedenih u točki (c), financiranih u sklopu potprograma „Okoliš” i „Klimatske aktivnosti“;
 - (c) za vrijeme cijelog trajanja programa LIFE:
 - i. do 60 % prihvatljivih troškova za projekte iz točaka (d), (e) i (g) članka 18.;

- ii. podložno točki iii., do 60 % prihvatljivih troškova za projekte financirane pod prioritetnim područjem „Priroda i bioraznolikost” iz potprograma „Okoliš“;
- iii. do 75 % prihvatljivih troškova za projekte financirane pod prioritetnim područjem „Priroda i bioraznolikost” iz potprograma „Okoliš” koji se bave prioritetnim staništima ili vrstama u svrhu provedbe Direktive 92/43/EEZ ili vrstama ptica koje prioritetom za financiranje smatra Odbor za prilagođavanje tehničkom i znanstvenom napretku osnovan u skladu s člankom 16. Direktive 2009/147/EZ kada je potrebno da bi se ostvario cilj očuvanja;
- iv. do 100 % prihvatljivih troškova za projekte iz točke (f) članka 18.;

2. Uvjeti za prihvatljivost troškova utvrđeni su u članku 126. Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012. Takvi troškovi uključuju PDV i troškove osoblja.

Komisija u sredini razdoblja i nakon ex-post ocjenjivanja programa LIFE, omogućuje pregled povratka PDV-a po državi članici, kojeg su korisnici projekta LIFE tražili u završnoj fazi plaćanja.

3. Troškovi u vezi s kupovinom zemljišta smatraju se prihvatljivima za financiranje Unije za projekte iz članka 18. pod uvjetom da:

- (a) kupnja će doprinijeti poboljšanju, održavanju i obnovi integriteta mreže Natura 2000, osnovane člankom 3. Direktive 92/43/EEZ, uključujući poboljšanjem povezanosti stvaranjem koridora, temelja povezanosti ili drugih elemenata zelene infrastrukture;
- (b) kupovina zemljišta jedini je ili najučinkovitiji način postizanja željenog učinka očuvanja;
- (c) kupljena zemljišta dugoročno su rezervirana za uporabe koje su u skladu s ciljevima iz članaka 11., 14. ili 15.; i
- (d) dotična država članica prijenosom ili na drugi način osigurava dugoročnu dodjelu takvog zemljišta u svrhu očuvanja prirode.

Članak 21.

Operativna bespovratna sredstva

1. Operativna bespovratna sredstva namijenjena su za određene operativne i administrativne troškove neprofitnih subjekata koji su usmjereni prema cilju od općeg interesa Unije, prvenstveno su aktivni na području okoliša ili klimatskih aktivnosti te su uključeni u razvoj, provedbu i primjenu politika i zakonodavstva Unije.

2. Najviša stopa sufinanciranja Unije za operativna bespovratna sredstva iz stavka 1. je 70 % prihvatljivih troškova.

Članak 22.

Druge vrste aktivnosti

Programom LIFE mogu se financirati aktivnosti koje provodi Komisija kako bi podržala pokretanje, provedbu i integraciju okolišnih i klimatskih politika i zakonodavstva Unije radi postizanja općih ciljeva iz članka 3. Te aktivnosti mogu uključivati:

- (a) informiranje i komuniciranje, uključujući kampanje podizanja svijesti. Financijska sredstva dodijeljena za komunikacijske aktivnosti u skladu s ovom Uredbom također obuhvaćaju institucionalnu komunikaciju o političkim prioritetima Unije, kao i o statusu provedbe i prijenosa sveg glavnog okolišnog i klimatskog zakonodavstva Unije;
- (b) studije, istraživanja, modeliranje i pripremu scenarija;
- (c) pripremu, provedbu, praćenje, provjeru i ocjenjivanje projekata, politika, programa i zakonodavstva;
- (d) radionice, konferencije i sastanke;
- (e) umrežavanje i platforme najboljih praksi;
- (f) sve druge aktivnosti potrebne za postizanje općih ciljeva iz članka 3.

Članak 23.

Korisnici

Programom LIFE mogu se financirati javna i privatna tijela.

S ciljem osiguravanja vidljivosti programa LIFE, korisnici oglašavaju projekt programa LIFE i rezultate njihovih projekata, uvijek spomenuvši pritom primljenu potporu Unije. Logotip programa LIFE, opisan u Prilogu II., koristi se za sve komunikacijske aktivnosti i pojavljuje se na oglasnim pločama na strateškim mjestima koja su vidljiva javnosti. Sva trajna dobra stečena u okviru programa LIFE nose logotip programa LIFE osim u slučajevima koje odredi Komisija.

POGLAVLJE 2.

Provedbene mjere

Članak 24.

Višegodišnji programi rada

1. Komisija putem provedbenih aktova donosi višegodišnje programe rada za program LIFE. Navedeni se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 30. stavka 2.

Trajanje prvog višegodišnjeg programa rada je četiri godine, a trajanje drugog višegodišnjeg programa rada je tri godine.

2. Svaki višegodišnji program rada utvrđuje, u skladu s općim ciljevima iz članka 3., sljedeće:

- (a) dodjelu sredstava prema prioritetnim područjima i prema različitim vrstama financiranja u sklopu svakog potprograma u skladu s člankom 9. stavkom 3. i člankom 17. stavcima 4. i 5. Ne provodi se nikakvo daljnje prethodno dodjeljivanje bespovratnih sredstava za projektnu aktivnost između ili unutar svakog prioritetnog područja, osim za projekte tehničke podrške i izgradnje kapaciteta;
- (b) teme projekata koje provode tematske prioritete iz Priloga III. za projekte koje će se financirati u razdoblju na koje se odnosi višegodišnji program rada;
- (c) kvalitativne i kvantitativne ishode, pokazatelje i ciljeve za svako prioritetno područje i vrstu projekata za razdoblje na koje se odnosi višegodišnji program rada u skladu s pokazateljima uspješnosti iz članka 3. stavka 3. i posebnih ciljeva utvrđenih za svako prioritetno područje u člancima 10., 11., 12., 14., 15. i 16.;
- (d) tehničku metodologiju za postupak odabira projekata i kriterije odabira i dodjeljivanja bespovratnih sredstava u skladu s člancima 2. i 19. ove Uredbe i relevantnim odredbama Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012;
- (e) indikativne rasporede za pozive na dostavu prijedloga za razdoblje na koje se odnosi višegodišnji program rada.

3. U okviru višegodišnjeg programa rada Komisija objavljuje godišnje pozive na podnošenje prijedloga za prioritetna područja navedena u članku 9. stavku 1. i članku 13. Komisija osigurava da se neiskorištena sredstva u danom pozivu na podnošenje prijedloga preraspodijele između različitih vrsta projekata spomenutih u članku 18.

4. Komisija provedbenim aktom preispituje višegodišnji program rada najkasnije do ocjene programa LIFE sredinom provedbenog razdoblja. Taj provedbeni akti donosi se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 30. stavka 2.

Članak 25.

Metode provedbe

Komisija provodi aktivnosti u skladu s općim ciljevima iz članka 3. ove Uredbe prema načinima provedbe proračuna iz članka 58. Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012, posebice izravnog i neizravnog centraliziranog upravljanja Komisije ili zajedničkog upravljanja s međunarodnim organizacijama.

Članak 26.

Administrativna i tehnička podrška

Financijska sredstva za program LIFE također mogu pokrivati nužne rashode koji se odnose na aktivnosti pripreme, praćenja, kontrole, revizije, komunikacije i ocjenjivanja koje su neposredno potrebne za upravljanje programom LIFE i postizanje njegovih općih ciljeva iz članka 3.

Komisija organizira, redovito i u suradnji s nacionalnim kontaktnim točkama LIFE, seminare i radionice, objavljuje popise projekata koji se financiraju kroz program LIFE ili poduzima druge aktivnosti kako bi olakšala razmjenu iskustva, znanja i najboljih praksi o svim projektima te ponavljanje i prijenos projektnih rezultata diljem Unije. U tu svrhu, Komisija poduzima aktivnosti koje ciljaju na širenje projektnih rezultata među korisnicima LIFE-a i šire, s posebnim naglaskom, kada je to potrebno, na državama članicama s manjim brojem prihvaćenih sredstava LIFE-a te olakšava komunikaciju i suradnju između dovršenih projekata ili onih koji još traju s novim korisnicima projekta, podnositeljima zahtjeva ili dionicima na istom području.

Komisija također organizira posebne seminare, radionice ili, prema potrebi, aktivnosti druge vrste barem svake dvije godine kako bi olakšala razmjenu iskustva, znanja i najboljih praksi u pogledu oblikovanja, pripreme i provedbe integriranih projekata kao i učinkovitosti pomoći pružene u sklopu projekata tehničke podrške. Te aktivnosti uključuju nacionalne ili regionalne administracije koje upravljaju drugim sredstvima Unije te druge relevantne dionike.

Članak 27.

Praćenje i ocjenjivanje

1. Komisija redovito prati i izvještava o provedbi programa LIFE (i njegovih potprograma), uključujući i iznosu rashoda koji se odnose na klimu i bioraznolikost. Također ocjenjuje sinergije između programa LIFE i ostalih komplementarnih programa Unije, te posebice između njegovih potprograma. Komisija izračunava okvirna nacionalna dodijeljena sredstva, u skladu s krite-

rijima iz Priloga I., za vrijeme trajanja drugog višegodišnjeg programa rada isključivo za potrebe određivanja referentnih vrijednosti država članica.

2. Komisija dostavlja Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija sljedeća izvješća:

(a) najkasnije 30. lipnja 2017., vanjskom i nezavisnom izvješće o ocjenjivanju u sredini provedbenog razdoblja programa LIFE (i njegovih potprograma), uključujući kvalitativne i kvantitativne aspekte njegove provedbe, iznose rashoda koji se odnose na klimu i bioraznolikost, opseg u kojem su ostvarene sinergije između ciljeva te njegovu komplementarnost s drugim relevantnim programima Unije, ostvarenje ciljeva svih mjera (kada je moguće, na razini rezultata i učinaka), učinkovitost korištenja resursa i njegovu dodanu vrijednost u Uniji, s obzirom na odlučivanje o obnavljanju, izmjeni ili obustavi mjera. Izvješće o ocjenjivanju u sredini provedbenog razdoblja također uključuje kvantitativnu i kvalitativnu analizu doprinosa programa LIFE statusu očuvanja staništa i vrsta, navedenih u direktivama 92/43/EEZ i 2009/147/EZ. Ocjenjivanjem se dodatno razmatra opseg pojednostavljenja, njegova unutarnja i vanjska dosljednost, neprekidna važnost svih ciljeva, kao i doprinos mjera u sklopu programa LIFE ciljevima strategije Europa 2020. i održivom razvoju. Uzima u obzir rezultate ocjenjivanja dugoročnih učinaka programa LIFE+. Izvješću o ocjenjivanju u sredini provedbenog razdoblja se prilažu napomene Komisije uključujući način na koji se rezultati izvješća o ocjenjivanju u sredini provedbenog razdoblja uzimaju u obzir prilikom provedbe programa LIFE, te posebno opseg u kojem je tematske prioritete iz Priloga III. potrebno prilagoditi.

Izvješće o ocjenjivanju u sredini provedbenog razdoblja sadrži ili mu se prilaže temeljita procjena opsega i kvalitete potražnje za, planiranje i provedbu integriranih projekata. Posebna pažnja daje se ostvarenom ili očekivanom uspjehu integriranih projekata u uključivanju drugih sredstava Unije, posebno uzimajući u obzir koristi povećane usklađenosti s drugim financijskim instrumentima Unije, opseg uključenosti dionika i opseg u kojem su prošli projekti prema LIFE-u+ bili ili se očekuje da budu pokriveni integriranim projektima.

(b) najkasnije 31. prosinca 2023., izvješće o vanjskom i nezavisnom ex-post ocjenjivanju koje obuhvaća provedbu i rezultate programa LIFE i njegovih potprograma, uključujući iznose rashoda koji se odnose na klimu i bioraznolikost, opseg ostvarenja ciljeva programa LIFE u cjelini i svakog od njegovih potprograma, opseg u kojem su ostvarene sinergije između različitih ciljeva te doprinos programa

LIFE postizanju ciljeva strategije Europa 2020. Izvješće o ex post ocjenjivanju također ispituje opseg u kojem je ostvarena integracija okolišnih i klimatskih ciljeva u druge politike Unije te, u najvećoj mogućoj mjeri, gospodarsku korist ostvarenu programom LIFE kao i učinak i dodanu vrijednost uključenih zajednica.

3. Komisija osigurava da su rezultati ocjenjivanja poduzetih u skladu s ovim člankom javno dostupni.

Članak 28.

Zaštita financijskih interesa Unije

1. Komisija poduzima odgovarajuće mjere kako bi osigurala da su, prilikom provođenja aktivnosti financiranih u okviru ove Uredbe, financijski interesi Unije zaštićeni primjenom preventivnih mjera protiv prijevare, korupcije i ostalih nezakonitih aktivnosti, učinkovitim provjerama te, ukoliko se otkriju nepravilnosti, povratom nedugovanih isplaćenih iznosa i, po potrebi, učinkovitim, proporcionalnim i odvraćajućim administrativnim i financijskim kaznama.

2. Komisija ili njezini predstavnici i Revizorski sud ovlašteni su provoditi reviziju, na temelju dokumenata i na licu mjesta, svih korisnika, izvođača i podizvođača koji su primili sredstva Unije u okviru programa LIFE.

Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) može obaviti provjere na licu mjesta i inspekcije gospodarskih subjekata koji su posredno ili neposredno uključeni u takvo financiranje, u skladu s postupcima utvrđenim Uredbom Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96⁽¹⁾, kako bi se ustanovilo postojanje prijevare, korupcije ili drugih nezakonitih aktivnosti koje utječu na financijske interese Unije u vezi sa sporazumom ili odlukom o dodjeli bespovratnih sredstava ili ugovorom o financiranju sredstvima Unije.

Ne dovodeći u pitanje prvi i drugi podstavak, sporazumi o suradnji s trećim zemljama i međunarodnim organizacijama te sporazumi i odluke o dodjeli bespovratnih sredstava i ugovori proizašli iz provedbe ove Uredbe izričito ovlašćuju Komisiju, Revizorski sud i OLAF za provođenje takvih revizija, provjera na licu mjesta i inspekcija.

3. Korisnici sredstava Unije osiguravaju Komisiji dostupnost svih popratnih dokumenata koji se odnose na rashode tog projekta još pet godina nakon zadnje uplate za taj projekt.

⁽¹⁾ Uredba Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96 od 11. studenog 1996. o provjerama i inspekcijama na licu mjesta koje provodi Komisija s ciljem zaštite financijskih interesa Europskih zajednica od prijevara i ostalih nepravilnosti (SL L 292, 15.11.1996., str. 2.).

GLAVA IV.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 29.

Izvršavanje ovlasti

1. Komisija ima ovlasti za donošenje delegiranih akata u skladu s uvjetima utvrđenim u ovom članku.

2. Ovlasti za donošenje delegiranih akata iz članka 3. stavka 3. i članka 9. stavaka 2. i 4. dodjeljuju se Komisiji na rok od sedam godina od 23. prosinca 2013.

3. Delegiranje ovlasti iz članka 3. stavka 3. i članka 9. stavaka 2. i 4. Europski parlament ili Vijeće mogu opozvati u bilo kojem trenutku. Odlukom o opozivu prestaje vrijediti delegacija ovlasti navedena u toj odluci. Ona stupa na snagu dan nakon objave odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji datum koji je u njoj naveden. Ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.

4. U trenutku kada Komisija donese delegirani akt, o tome obavještava istovremeno Europski parlament i Vijeće.

5. Delegirani akt donesen u skladu s člankom 3. stavkom 3. i člankom 9. stavcima 2. i 4. stupa na snagu samo ako se tomu ne usprotive ni Europski parlament ni Vijeće u roku od dva mjeseca od obavještavanja Europskog parlamenta i Vijeća o tom aktu ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće izvjestili Komisiju da se ne protive. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 30.

Odborski postupak

1. Komisiji pomaže Odbor za Program za okoliš i e aktivnosti LIFE. Taj odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.

2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Ako Odbor ne izda mišljenje, Komisija ne usvaja nacrt provedbenog akta, nego se primjenjuje treći podstavak članka 5. stavka 4. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Članak 31.

Stavljanje izvan snage

Uredba (EZ) br. 614/2007 ovime se stavlja izvan snage s učinkom od 1. siječnja 2014.

Upućivanja na Uredbu stavljenju izvan snage tumače se kao upućivanja na ovu Uredbu.

*Članak 32.***Prijelazne mjere**

1. Ne dovodeći u pitanje članak 31. prvi stavak, mjere započete prije 1. siječnja 2014. u skladu s Uredbom (EZ) br. 614/2007 do njihovog završetka uređuje ta Uredba i u skladu su s tehničkim odredbama koje su u njoj definirane. Odbor iz članka 30. stavka 1. ove Uredbe zamjenjuje Odbor iz članka 13. stavka 1. Uredbe (EZ) br. 614/2007 od 23. prosinca 2013.

2. Financijska sredstva programa LIFE također mogu pokriti troškove tehničke i administrativne podrške, uključujući sav obvezni nadzor, komunikaciju i ocjenjivanje koji su potrebni u skladu s Uredbom (EZ) br. 614/2007 nakon njezina isteka, da bi se osigurao prijelaz između mjera donesenih u skladu s Uredbom (EZ) br. 614/2007 i programa LIFE.

3. Iznosi koji su u skladu s financijskom omotnicom potrebni za mjere nadzora, komunikacije i revizije u razdoblju

nakon 31. prosinca 2020. smatraju se potvrđenima samo ako su u skladu s financijskim okvirom koji se primjenjuje od 1. siječnja 2021.

4. Odobrena sredstva koja odgovaraju namjenskim prihodima iz povrata pogrešno isplaćenih iznosa u skladu s Uredbom (EZ) br. 614/2007 koriste se u skladu s člankom 21. Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 za financiranje programa LIFE.

*Članak 33.***Stupanje na snagu**

Ova Uredba stupa na snagu trećeg dana od njene objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 1. siječnja 2014.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 11. prosinca 2013.

Za Europski parlament
Predsjednik
M. SCHULZ

Za Vijeće
Predsjednik
V. LEŠKEVIČIUS

PRILOG I.

Kriteriji za utvrđivanje okvirnih nacionalnih dodijeljenih sredstava za projekte, osim integriranih projekata, koji su podneseni pod potprogramom „Okoliš”.

U skladu s načelima solidarnosti i raspodjele odgovornosti, Komisija razdjeljuje sredstva među svim državama članicama za programsko razdoblje programa LIFE spomenuto u članku 1. za projekte, osim integriranih projekata, na temelju sljedećih kriterija:

(a) Stanovništvo

- i. ukupan broj stanovnika svake države članice (ponderiranje 50 %); i
- ii. gustoća naseljenosti svake države članice, do granice u obliku dvostruke prosječne gustoće naseljenosti Unije (ponderiranje 5 %)

(b) Priroda i bioraznolikost

- (i) ukupno područje Natura 2000 mjesta za svaku državu članicu izraženo kao udio ukupnog područja Natura 2000 (ponderiranje 25 %); i
 - (ii) udio teritorija države članice pokrivenog Natura 2000 mjestima (ponderiranje 20 %).
-

PRILOG II.

Logotip programa LIFE

PRILOG III.

Tematski prioriteti za potprograme područja „Okoliš” spomenutih u članku 9.

A. Prioritetno područje „Okoliš i učinkovito korištenje resursa”:

- (a) Tematski prioriteti za vodu, uključujući i morski okoliš: aktivnosti za provedbu posebnih ciljeva za vodu određenih u Planu za Europu učinkovitih resursa i Sedmom akcijskom programu za okoliš, posebice:
- i. integrirani pristupi za provedbu Direktive 2000/60/EZ;
 - ii. aktivnosti za provedbu Direktive 2007/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾;
 - iii. aktivnosti za provedbu programa mjera Direktive 2008/56/EZ s ciljem postizanja dobrog okolišnog stanja morskih voda;
 - iv. aktivnosti za osiguravanje sigurne i učinkovite uporabe vodenih resursa, poboljšavajući kvantitativno upravljanje vodom, čuvajući visoku razinu kvalitete vode i izbjegavajući zlouporabu i propadanje vodenih resursa.
- (b) Tematski prioriteti za otpad: aktivnosti za provedbu posebnih ciljeva za otpad određenih u Planu za Europu učinkovitih resursa i Sedmom akcijskom programu za okoliš, posebice:
- i. integrirani pristupi za provedbu planova i programa za otpad;
 - ii. aktivnosti za provedbu i razvoj zakonodavstva Unije o otpadu, s posebnim naglaskom na prvim koracima hijerarhije na području gospodarenja otpadom Unije (sprječavanje, ponovna uporaba i recikliranje);
 - iii. aktivnosti za učinkovito korištenje resursa i učinak životnog ciklusa proizvoda, obrasce potrošnje i dematerijalizaciju gospodarstva.
- (c) Tematski prioriteti za učinkovito iskorištavanje resursa, uključujući tlo i šume te zeleno i kružno gospodarstvo: aktivnosti za provedbu Plana za Europu učinkovitih resursa i Sedmog akcijskog programa za okoliš koje nisu obuhvaćene drugim tematskim prioritetima iz ovog Priloga, posebice:
- i. aktivnosti industrijske simbioze i prijenosa znanja te razvoj novih modela za pomak prema kružnom i zelenom gospodarstvu;
 - ii. aktivnosti tematske strategije za tlo (Komunikacija Komisije od 22. rujna 2006. naslovljena „Tematska strategija za zaštitu tla”) s posebnim naglaskom na ublažavanje i nadoknadu prekrivanja zemljišta, te poboljšano iskorištavanje zemlje.
 - iii. aktivnosti praćenja šuma i informacijskih sustava te sprječavanja šumskih požara.
- (d) Tematski prioriteti za okoliš i zdravlje, uključujući kemikalije i buku: aktivnosti podrške za provedbu posebnih ciljeva za okoliš i zdravlje iz Sedmog akcijskog plana za okoliš, posebice:
- i. aktivnosti podrške za provedbu Uredbe (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾ (REACH) i Uredbe (EU) br. 528/2012 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾ (Uredba o biocidnim proizvodima) kako bi se osigurala sigurnija, održivija ili gospodarski isplativija uporaba kemikalija (uključujući i nanomaterijale);

⁽¹⁾ Direktiva 2007/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2007. o procjeni i upravljanju rizicima od poplava (SL L 288, 6.11.2007., str. 27.).

⁽²⁾ Uredba (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2006. o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (REACH) i osnivanju Europske agencije za kemikalije, te o izmjeni Direktive 1999/45/EZ i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 793/93 i Uredbe Komisije (EZ) br. 1488/94, kao i Direktive Vijeća 76/769/EEZ te Direktiva Komisije 91/155/EEZ, 93/67/EEZ, 93/105/EEZ i 2000/21/EZ (SL L 396, 30.12.2006., str. 27.).

⁽³⁾ Uredba (EZ) br. 528/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2012. o stavljanju na raspolaganje na tržištu i uporabi biocidnih proizvoda (SL L 167, 27.6.2012., str. 1.).

- ii. aktivnosti podrške za olakšavanje provedbe Direktive 2002/49/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ (Direktive o upravljanju bukom) kako bi se postigle razine buke koje ne povećavaju značajne negativne učinke na i rizike za ljudsko zdravlje;
 - iii. aktivnosti podrške za izbjegavanje velikih nesreća te posebice za olakšavanje provedbe Direktive 2012/18/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾ (Direktiva Seveso III).
- (e) Tematski prioriteti za kvalitetu zraka i emisije, uključujući urbanu okolinu: aktivnosti podrške za provedbu posebnih ciljeva za zrak i emisije iz Plana za Europu učinkovitih resursa i Sedmog akcijskog programa za okoliš, posebice:
- i. integrirani pristupi provedbi zakonodavstva o kvaliteti zraka;
 - ii. aktivnosti podrške za olakšavanje poštovanja važećih standarda Unije za kvalitetu zraka i povezanih zračnih emisija, uključujući Direktivu 2001/81/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾ (Direktiva o nacionalnim gornjim graničnim vrijednostima emisija);
 - iii. aktivnosti podrške za pojačanu provedbu Direktive 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾ (Direktiva o industrijskim emisijama) s posebnim naglaskom na poboljšanje definiranja i provođenja najboljih dostupnih praksi, osiguravajući jednostavan javni pristup informacijama i pojačavajući doprinos Direktive o industrijskim emisijama inovaciji.
- B. Prioritetno područje „Priroda i bioraznolikost“:
- (a) Tematski prioriteti za prirodu: aktivnosti za provedbu direktiva 92/43/EEZ i 2009/147/EZ, posebice:
- i. aktivnosti usmjerene na poboljšanje statusa očuvanja staništa i vrsta, uključujući morska staništa i vrste te vrste ptica, koji su od interesa Uniji;
 - ii. aktivnosti u pružanju podrške biogeografskim seminarima mreže Natura 2000;
 - iii. integrirani pristupi za provedbu prioritarnih akcijskih okvira.
- (b) Tematski prioriteti za bioraznolikost: aktivnosti za provedbu Strategije Unije za bioraznolikost do 2020., posebice:
- i. aktivnosti usmjerene na doprinos ostvarenju cilja broj 2;
 - ii. aktivnosti usmjerene na doprinos ostvarenju ciljeva broj 3, 4 i 5.
- C. Prioritetno područje „Okolišno upravljanje i informacije“
- (a) informacije, komunikacija i kampanje za podizanje razine svijesti u skladu s prioritetima Sedmog akcijskog programa za okoliš;
- (b) aktivnosti pružanja podrške učinkovitom postupku kontrole kao i poštovanju mjera promicanja u vezi s zakonodavstvom Unije o okolišu, i pružanja podrške informacijskim sustavima i informacijskim alatima pri provedbi zakonodavstva Unije o okolišu.

⁽¹⁾ Direktiva 2002/49/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. lipnja 2002. o procjeni i upravljanju bukom iz okoliša (SL L 189, 18.7.2002., str. 12).

⁽²⁾ Direktiva 2012/18/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o kontroli opasnosti od teških nesreća koje uključuju opasne tvari te o izmjeni i kasnijem stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 96/82/EZ (SL L 197, 24.7.2012., str. 1).

⁽³⁾ Direktiva 2001/81/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2001. o nacionalnim gornjim graničnim vrijednostima emisija za određene tvari koje onečišćuju atmosferu (SL L, 309, 27.11.2001., str. 22).

⁽⁴⁾ Direktiva 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenog 2010. o industrijskim emisijama (objedinjeno sprječavanje i nadzor onečišćenja) (SL L 334, 17.12.2010., str. 17.).

Izjave Komisije

Maksimalni iznos koji može primiti integrirani projekt

Komisija pridaje veliku važnost pravednoj raspodjeli sredstava među različitim integriranim projektima kako bi financirala što je moguće više integriranih projekata i zajamčila ravnomjernu raspodjelu projekata u svim državama članicama. U tom će kontekstu Komisija, tijekom pregleda nacrtu programa rada s članovima Odbora LIFE, predložiti maksimalni iznos koji se može odobriti za integrirani projekt. Taj će se prijedlog uključiti u metodu odabira projekata koja se treba donijeti u okviru višegodišnjeg programa rada.

Financiranje bioraznolikosti u prekomorskim zemljama i područjima (PZP)

Komisija pridaje veliku važnost zaštiti okoliša i bioraznolikosti u prekomorskim zemljama i područjima, kao što svjedoči prijedlog Odluke o prekomorskom pridruživanju, koji uključuje te sektore u područjima suradnje između Europske unije i prekomorskih zemalja i područja te predstavlja različite aktivnosti koje bi Europska unija mogla financirati na tom temelju.

Pripremna akcija BEST urodila je plodom: prekomorske zemlje i područja priključili su se inicijativi, što je dalo konkretne rezultate za bioraznolikost i usluge ekosustava. Kako se akcija BEST bliži kraju, Komisija pozitivno gleda na njezino produljenje na temelju jednog od novih instrumenata, u ovom slučaju putem programa globalnih javnih dobara i izazova, u okviru instrumenta razvojne suradnje.

Toj mogućnosti financiranja bioraznolikosti u prekomorskim zemljama i područjima dodat će se one koje nudi članak 6. programa LIFE za razdoblje 2014. - 2020.
